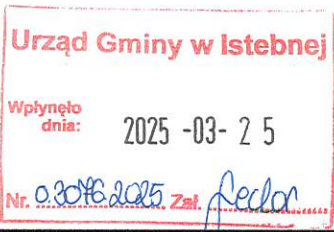

501 of

Dokument elektroniczny

Miejsce i data sporządzenia dokumentu

2025-03-24

Dane nadawcy

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach
40-032 Katowice
Jagiellońska 25
Województwo: Śląskie
NIP: 9541727830

Dane adresata

Urząd Gminy w Istebnej
43-470 Istebna
Istebna 1000
Województwo: Śląskie
Powiat: cieszyński
NIP: 5481502372

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania (eNadzór)

Znak sprawy: NP.4131.1.189.2025

W załączniku przekazuję dokumenty.

Załączniki:

- 1. Zawiadomienie_o_wszczęciu_postępowania_nadzorczego_znak_sprawy_NP.4131.1.189.2025_z_dnia.pdf

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu. Data złożenia podpisu:
2025-03-24T13:25:09.982Z

Podpis elektroniczny

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W KATOWICACH

Wydział Nadzoru Prawnego
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25

Katowice, 24 marca 2025 r.

NP.11.4131.1.189.2025

Rada Gminy Istebna

**Zawiadomienie
o wszczęciu postępowania**

Zawiadamia się, że zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XV/95/2025 Rady Gminy Istebna z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Istebna, w całości, jako sprzecznej z art. 5c ust. 7 oraz art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 lutego 2025 r. Rada Gminy Istebna przyjęła uchwałę Nr XV/95/2025 w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Istebna, dalej jako „uchwała”. Załącznik do uchwały stanowi *Statut Gminy Istebna*.

W podstawie prawnej uchwały wskazano art. 3 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 1, art. 22 ust. 1, art. 40 ust. 2 pkt 1 i art. 41 ust. 1 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 28 lutego 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w całości z przyczyn opisanych poniżej.

Należy zaznaczyć, że statut gminy jest zasadniczym aktem jednostki, stanowiącym o jej ustroju (art. 3 ust. 1 ustawy), uchwalanym przez radę gminy na podstawie normy kompetencyjnej z art. 18 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z art. 40 ustawy: *Na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy (ust. 1). Na podstawie przepisów tej ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie m.in. wewnętrznego ustroju gminy (ust. 2).* Jednocześnie norma art. 3 ust. 1 ustawy przesądza, że o ustroju gminy stanowi jej statut, który podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 22 ust. 2 ustawy).

Ustawa nie zawiera jednej normy prawnej obejmującej katalog spraw regulowanych w statucie gminy. Ustawa zawiera wiele przepisów prawnych wskazujących na kwestie wymagające uwzględnienia w statucie. I tak elementy, jakie powinien zawierać statut jednostki samorządu terytorialnego, zostały wskazane w ustawie w: art. 5 ust. 3, art. 5c ust. 7, art. 11b ust. 3, art. 18a ust. 5, art. 18b ust. 3, art. 22 ust. 1, art. 23 ust. 4, art. 37a, art. 48 ust. 1, art. 51 ust. 3. Wszystkie elementy wymienione w przywołanych przepisach ustawy są elementami obligatoryjnymi statutu i brak któregośkolwiek z nich dyskwalifikuje statut w całości. Statut gminy ma określać urządzenie gminy (art. 3 ust. 1 ustawy), ale wyłącznie poprzez doprecyzowanie rozwiązań ustrojowych zawartych w ustawach bądź poprzez uzupełnienie kwestii, które w ustawach nie zostały unormowane, ale ustawa tworzy podstawę do takiego unormowania.

Organ nadzoru również podkreśla, że w państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP)

wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Niewypełnienie kompetencji przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością całej uchwały.

Przechodząc do oceny legalności przedmiotowej uchwały, należy wskazać, że treść Statutu nie wypełnia delegacji ustawowej dotyczącej: trybu zgłaszania wniosku przez gminną radę seniorów o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej (art. 5c ust. 7 ustawy); zarządzania i korzystania przez jednostki pomocnicze gminy z mienia komunalnego oraz rozporządzania dochodami z tego źródła, jak również zakresu czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia (art. 48 ust. 1 ustawy).

W ocenie organu nadzoru, statutu gminy powinien regulować kwestię trybu zgłaszania wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej przez gminną radę seniorów, jednakże kwestionowany Statut nie zawiera takich regulacji. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z art. 5c ust. 3 ustawy gminna rada seniorów ma m.in. charakter inicjatywny. Brak zamieszczenia w treści statutu przepisów regulujących materię dotyczącą trybu zgłaszania przez to gremium wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej, w istocie uniemożliwia (albo uniemożliwi Radzie Seniorów, która zostanie dopiero utworzona) korzystanie z pełni przysługujących mu uprawnień. Tym samym Rada Gminy Istebna nie wypełniając delegacji ustawowej zawartej w art. 5c ust. 7 ustawy, naruszyła prawo w sposób istotny, w stopniu skutkującym koniecznością stwierdzenia nieważności całej uchwały.

Na marginesie należy jedynie zaznaczyć, że przedmiotowy przepis art. 5c ust. 7 został dodany do ustawy w dniu 22 czerwca 2021 r. na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1038), którą zmieniono m.in. przepisy dotyczące rad seniorów, przyznając im również prawo do składania wniosków o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej. Ustawa nałożyła na radę gminy obowiązek uchwalenia w Statucie Gminy trybu zgłaszania wniosków o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej przez radę seniorów.

Dalej należy wskazać, że kwestionowany Statut nie wypełnia również delegacji ustawowej dot. zarządzania i korzystania przez jednostki pomocnicze gminy z mienia komunalnego oraz rozporządzania dochodami z tego źródła, jak również zakresu czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia, co stanowi istotne naruszenie art. 48 ust. 1 ustawy. Przedmiotowy Statut nie reguluje ww. kwestii, co oznacza, że nie zawiera elementu obligatoryjnego. Powyższe niewypełnienie upoważnienia ustawowego również stanowi podstawę do wyeliminowania całej uchwały z obrotu prawnego.

Reasumując, w ocenie organu nadzoru, Rada Gminy Istebna przedmiotową uchwałą naruszyła w sposób istotny art. 5c ust. 7 oraz art. 48 ust. 1 ustawy, co stanowi podstawę do wyeliminowania z obrotu prawnego całej uchwały.

Niezależnie od powyższego, w ocenie organu nadzoru, przedmiotowa uchwała zawiera również inne istotne naruszenia prawa.

Regulacja § 3 ust. 1 Statutu stanowiąca, że: *Gmina położona jest w powiecie cieszyńskim, w województwie śląskim* została podjęta z przekroczeniem delegacji ustawowej. Powyższy przepis ma charakter jedynie informacyjny, a zatem nie wprowadza norm o charakterze powszechnie obowiązującym, a to właśnie stanowi istotę aktu prawa miejscowego. Organ nadzoru jedynie podkreśla, że przepisy o charakterze informacyjnym nie powinny stanowić materii aktu prawa miejscowego, jakim jest statut.

Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu

prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą ex tunc, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze, wszczęcie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XV/95/2025 Rady Gminy Istebna z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Istebna - w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stronie przysługuje prawo złożenia wyjaśnień w sprawie do dnia **28 marca 2025 r.**

Termin na wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego upływa z dniem **30 marca 2025 r.**

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora
Wydziału Nadzoru Prawnego